

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Agens De Rebus Ecclesiæ Sacris, & profanis, earumque usu, acquisitione,
conservatione, & alienatione

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 1. De immunitate locorum sacrorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61834)

dummodò cum iusta, & probabili ignorantia sua, aut omnino absque negligentia sua constet, præscriptionem factam esse. Ignorantia enim sufficiens causa reputatur ad restitutionem concedendam, quemadmodum Bald in l. 1. nu. 24. C. qui admittit ad bonor. possess. Anchar. Consil. 70. n. 3. Curtius Senior in Consil. 82. n. 2. Felin. in c. Vigilanti de præscr. Gail l. 2. obs. 19. n. 18. vocans communem opinionem. Iisdem maioribus quatuor anni dantur pro tempore utili, sicut minoribus. At in præscriptione 30. & 40. annorum à prædicto beneficio excluduntur. Quia tanti temporis lapsus negligentiam arguit majorè,

quam cui favor, & gratia ulla tribuenda sit. V. Tusch. Concl. 587. & V. restitutio in integrum Concl. 289. DD. in c. 1. & 2. de restit. in integr. Molin. Diss. 80. Less. c. 6. Dub. 18. Laym. l. cit. c. 8. ci. fin. Regim. l. 10. nu. 300. & 301. Greg. Lopez l. 1. 8. tit. 29 par. 3. Palao l. cit. §. 17. etiam 30. aut 40. annorum præscriptionem maioribus concedendam esse probat, contra quàm Cova. & alii nonnulli faciendum contendunt. Idem de probabili ignorantia asserit. n. 4. Secutus Comitolum, qui l. 7. q. 17. omnino persuadere nititur, ignorantiam præscriptionem non obesse. Contrarium verò leges præsumunt.

TITULUS XIV.

De immunitate Ecclesiasticâ.

Immunitas Ecclesiastica est Jus, quo loca, res & personæ Ecclesiasticæ à cõmuni onere, seu obligatione liberæ, & exemptæ sunt: alibi libertas, & exemptio vocatur. arg. c. adversus de immun. Ecclesiar. DIXI, loca, res, & personas pluraliter, quia unius alicujus particularis loci vel hominis exemptio immunitatis Ecclesiasticæ nomen non meretur, quando hæc universitatem, & statum generaliter concernit. Tripl'em esse assignata definitio indicat. 1. dicitur localis, quia Ecclesiis, & similibus locis religiosis tribuitur. 2. realis, quæ rebus & bonis convenit. 3. personalis, quæ personis Ecclesiasticis debetur. De hac immunitate nonnulla in Parte primatit. l. §. 4. diximus, quibus hic reliqua addemus. V. Vallens. l. 3. Decretal. tit. 49. Azor To. 11. l. 9. c. 10.

§. I.

De immunitate locorum sacrorum.

1. Immunitas Ecclesiarum consistit Primò in cõ, ne in illis celebrentur emptiones, venditiones, negotiationes, & nundinæ; item universitatum, & quarumcunq; Societatum concilia, coitiones, & publica parlamenta, multò minùs fœda, & profana colloquia, & quæcunq; alia, quæ divinum officium perturbare possunt, abstinendum quoque à litibus, & judiciis sæcularibus, præsertim criminalibus, quæ sanguinis pœnam irrogent. c. 1. & c. Cum Ecclesia h. r. c. cessent eod. in 6. Alia illorum ratio est, quæ sunt voluntariæ jurisdictionis, ut manumissio, colla-

Xxx

t o

quo graduum Academicorum, & similia. *Secundò*, ne domus à Clericis inhabitata, vel à Laicis conducta, multò minus ipsarum Ecclesiarum propriæ serviant hospitibus recipiendis: nisi fortè prius quàm Ecclesie obtinerent ejusmodi oneribus fuerint gravata, aut inopinatus Principis adventus id exigat. *Tertio*, ne in illis recipiantur suppellectilia privatorum, nisi urgeat necessitas, & metus amittendi. *c. fin. de custodia Euchar. sita*; ea lege tamen, ut sublata necessitate iterum efferantur. *Quartò*, ne in propugnacula, & Castella transformentur, vel in servitutum redigantur à Laicis. *c. Sanctorum 10. q. 1. Episcopus tamè in casu necessitatis permittere potest, dummodò cessante necessitate in priorè statum reducantur. Quintò*, in eo, quòd reus ad Ecclesiam confugiens extrahi ad pœnam aut mortem non possit, de quo postea. Hoc enim Ecclesie honor, & dignitas exigit, ne ethnicorum aræ, & statuarum potiores esse videantur. *Piasec. part. 2. c. 4. Gujierus l. 1. c. 1. Covar. Var. l. 2. c. 20. nu. 14. Silv. V. Immunitas num. 3. & seq.*

II. Immunitate gaudent omnium primò templa, & sacella auctoritate Episcopi constituta & cõsecrata, vel alio modo deputata ad publicum sacrificii, & sacramentorum usum. *c. pen. de immun. Eccl. ubi Greg. IX Ecclesie, in quâ divina mysteria celebrantur, licet adhuc non extiterit consecrata, nullo jure privilegium immunitatis adimitur, quia obsequiis divina mysteria celebrantur. Sic interpretantur DD. apud Barbotam, ut etiam de aptitudine valeat. Sufficit enim, si inibi possint divina celebrari. Nec obstat si interdita est. Silv. n. 2. Idem de Oratoriis dicendum licet non consecratis, modò ad*

sacrum usum Episcopi auctoritate deputata sint. *Panor. in c. cit. h. t. Covar. l. 2. Var. c. 20. n. 4. Silv. V. immun. n. 1. Angel. ib. n. 25. Tabiena n. 14. Armill. n. 10. Greg. Lopez. par. 1. tr. 11. l. 4. Tul. Clarus l. 5. receptar. §. fin. q. 30. n. 4. Paz. pract. Tom. 1. par. 5. c. 3. q. 3. n. 24. Sanchez l. 6. Consil. moral. c. 1. Dub. 7. Zerola par. 1. V. immun. Piasec. l. 2. par. 4. n. 53. Az. 11. l. 9. c. 8. Em. Sa V. Eccl. immun. Canis. in Sum. l. 2. tr. 24. Lupus tract. de potest. Eccl. p. 2. q. 15. Suarez in defens. sua. Cathol. l. 4. c. 1. 277. de jurisd. Eccl. l. 1. c. 34. Filliut. tract. 24. c. 9. num. 236.*

III. Eandem immunitatem participant ecemeteria. *c. cum in Ecclesia h. t. & ibi Abb. Navar. c. 25. num. 17. Silv. V. immun. n. 3. Tusobius concl. 227. Idem domus Episcopi, Monasteria hospitalia, aliaque pia loca. Barb. in c. Ecclesia de immun. Eccl. Gambacc. al. 4. c. 1. atria quoque, porticus, templorum, sacristia, & habitacula. *c. si quis contumax 17. q. 4. Nam quæ locis religiosis adherent, religiosa sunt l. 4. ff. de reivindicat. Comprehendi etiam domos, & atria, & quæcunq; loca existentia in circuitu quadraginta passuum in Ecclesiis majoribus, in minoribus vero triginta, c. sic ut antiquitus, & c. quisquis eadem quast. quarta dicitur. Domos dico Clericorum, imò Laicorum quoque constructas intra prædictos limites, ut Barb. in c. si quis contumax 17. q. 6. notat, præsertim, si Laici illi Ecclesie inserviant, præstando campanas, Ecclesiam mundam servando, & similia præstando. Idem Barb. advertit immunitatem localem de spatio 30. & 40. passuum non habere locum in Ecclesiis, quæ sunt intra ambitum castellorum, & hoc propter angustiam loci. Alex. Consil. 145. Germon. l. 3. c. 16. Ho-**

die verò non videtur ullibi in usu esse.
Em. Sa. V. Eccl. immun. num. 1.

IV. Ut Synodi olim in Ecclesiis agebantur, sic etiam causæ Ecclesiasticæ. *c. præceptum 2. q. 2. c. qua fronte de appell.* nunc verò postquam iudiciorum forma caudiciorum & tabularum abusus sanctitatem amisit, consultius visum est, extra Ecclesiam in certis domibus aut conclavibus iudicia celebrare. Nulla igitur hoc tempore quo adhuc, inter sæcularem & Ecclesiasticum Iudicem differentia est. Uterque Ecclesiam vitat, & alibi dicasterium frequenter. Sed nonnullis visum est durius, quod *Greg. X. in c. decet de immun. Eccl. in 6.* Iudicum sæcularium sententias in locis Deo dicatis prolatas omni robore firmitatis carere vult, quasi per hoc falcem in alienam messem immitat. Sed tum ratione loci, tum peccati ea potestas summo præfati competit, ut notatur in *c. 1. de usuris in 6.* Et sanè æquum est ex regulâ Juris, (*qua est 64. de Reg. Jur. in 6.*) quod ea, quæ contra jus fiunt, pro infectis habeantur: nec rationi adversatur, quod jurisdictionem suam pœnali sententia iudex tueatur. Quin etiam prædicta pœna ut sæcularis videatur, ad finem spiritualem à Gregorio intentum deseruit, eo que se ipsius suprema potestas extendit. *Zypaus l. 1. de iurisdic. cap. 34. num. 14. V. qua dix. in part. 1. Sum. tit. 14. §. 2. & 3. §. 11.*

De immunitate Ecclesie reali.

I. Primos Christianos venditis bonis suis eorumque pretio in unum collato, communem vitam egisse, inde alimoniam coepisse *ex c. 4. Actor.* notum est Ecclesia dominium, & administrationem præpositi, distributionem Diaconi habebant. Postea verò hominum nume-

ro & possessionum accessu majore consultius visum est, ipsa prædia & immobilia bona Ecclesiis tradere, ut ipsa ex eorum redditibus ac proventibus annuis ministris & officialibus aleret, quemadmodum in lege veteri quoque, non tantum fructuum decimas, sed etiam certam partem civitatum ac prædiorum in singulis tribubus ex Dei mandato Levitæ possederunt. *c. 34. Numer.* De illis ergo bonis, quæ Ecclesia in communi possidet, sive domini, sive administrationis titulo, qua immunitate gaudeant. Quamvis nam de proventibus personarum in prima parte. *tr. 1. §. 4.* Satis dictum est.

II. Bona Ecclesiarum propria non vincuntur, aut gravantur legibus civilibus, quæ circa donationes, testaments, aut contractus aliquid disponunt. Unde primo quilibet rem suam Ecclesiæ donare potest. *l. Generali l. Iubemus de sacros Eccl. 2.* donare inter vivos sine insinuatione, quamvis excedat quantitatem 500. aureorum *l. pen. C. de donat.* Imò excedere summam prædictam licet, quousque placuerit *Ostiens. & Ioan. Andr. in c. ult. de solut. 3.* legata testamento relicta Ecclesiæ valent, licet testamentum solenni juris forma careat. *c. Cum esses. de testam.* Duo vel tres testes sufficiunt, quamvis jus civile septem requirat. Imò si irritum omnino fuerit testamentum, *Cov. in c. relat. de test.* Neque interest, sive hæres hæreditatem adeat, sive non, *ut Cov. citat. probat ex c. Raynald de testam. 4.* dominium rei in Ecclesiis transfertur solo pacto. id est nuda rei promissione, cum tamen in aliis necessaria sit traditio. *l. ut inter divinas C. de sacros. Eccl.* In emptione tamen requiritur solutio pretii, vel fides de illo. *§. Quod ex pecunia*